

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Japan
Funds-in-Trust

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập

Chính sách

2

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN TUYÊN TRUYỀN

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập

Chính sách

2

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN TUYÊN TRUYỀN

Ian Kaplan và Ingrid Lewis

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

UNESCO TẠI VIỆT NAM

TÀI LIỆU HIỆU CHỈNH

**TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN
GIÁO DỤC HÒA NHẬP**

TÀI LIỆU 2 - CHÍNH SÁCH

HÀ NỘI, THÁNG 8 NĂM 2014

Published in 2014 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural
Organization 7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France

and

UNESCO Bangkok Office

© UNESCO 2014

ISBN 978-92-9223-481-2 (Print version)

ISBN 978-92-9223-482-9 (Electronic version)

This publication is available in Open Access under the Attribution-ShareAlike 3.0 IGO (CC-BY-SA 3.0 IGO) license (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/igo/>). By using the content of this publication, the users accept to be bound by the terms of use of the UNESCO Open Access Repository (<http://www.unesco.org/open-access/terms-use-ccbysa-en>).

The designations employed and the presentation of material throughout this publication do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of UNESCO concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

The ideas and opinions expressed in this publication are those of the authors; they are not necessarily those of UNESCO and do not commit the Organization.

Copy-editing: Sandy Barron

Design/Layout: Warren Field

TH/APL/14/042-300

TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN GIÁO DỤC HÒA NHẬP: CHÍNH SÁCH

Nội dung

Giới thiệu

Chính sách trong tài liệu này được hiểu như thế nào?

Tại sao chính sách là một vấn đề tuyên truyền quan trọng?

Tại sao công tác tuyên truyền lại quan trọng đối với việc hoạch định chính sách?

Phân tích các chính sách như thế nào?

Thách thức 1: Nhận thức và kiến thức về giáo dục hòa nhập

Phân tích tình hình

Những mục đích tuyên truyền

Thách thức 2: Phối hợp và hợp tác

Phân tích tình hình

Những mục đích tuyên truyền

Thách thức 3: Thực thi chính sách

Phân tích tình hình

Những mục đích tuyên truyền

Thách thức 4: Chính sách kinh tế-xã hội

Phân tích tình hình

Những mục đích tuyên truyền

Làm thế nào để nói rằng công tác tuyên truyền có tác động tích cực

Phụ lục

Giới thiệu

Tài liệu hướng dẫn tuyên truyền nói về “*Chính sách*” là tập thứ hai trong bộ tài liệu hướng dẫn “Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập” gồm năm tập. Có thể sử dụng tập tài liệu riêng lẻ hoặc kết hợp với bốn tập tài liệu hướng dẫn còn lại là “*Giới thiệu*”, “*Chương trình*”, “*Học liệu*” và “*Phương pháp*”.

Tập tài liệu này bàn đến những thách thức và rào cản về vấn đề chính sách đào tạo giáo viên. Tài liệu này cung cấp các chiến lược và giải pháp để các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, Bộ Giáo dục và Đào tạo và các bên liên quan đến giáo dục tiến hành tuyên truyền và ủng hộ việc điều chỉnh, xây dựng và thực hiện các chính sách giáo dục hòa nhập.

Chính sách trong tài liệu này được hiểu như thế nào?

Thuật ngữ “chính sách” theo nghĩa rộng đề cập đến các quy tắc, quy định và nguyên tắc định hướng việc thực hiện của các cá nhân, tập thể và tổ chức về các vấn đề khác nhau, ví dụ như giáo dục hòa nhập. Thông thường, các chính sách quốc tế và quốc gia đặt ra các nguyên tắc và cam kết mang tính tổng thể giúp định hướng các quy định và thủ tục cụ thể hơn. Việc đưa chính sách vào thực tế, (các quá trình chính sách tác động đúng như dự kiến vào trong thực tế), được gọi là “Thực thi chính sách” trong tập tài liệu hướng dẫn tuyên truyền này.

Chính sách thì phần nhiều đề cập đến các văn bản mô tả các quy định, điều luật, và các nguyên tắc – hay các cuộc họp bàn, tranh luận, và quan hệ giữa con người, thông qua đó ý nghĩa của các khái niệm và ý tưởng để xây dựng chính sách được định hình. Không nên nhìn nhận chính sách là yếu tố tĩnh, cứng nhắc hoặc cố định, mà nên hiểu đó là một thành phần của một quá trình vận động không ngừng.

Mặc dù tập tài liệu hướng dẫn tuyên truyền này tập trung vào các vấn đề chính sách giáo dục và cụ thể là giáo dục hòa nhập nhưng cần nhớ rằng, một chính sách giáo dục không phải là một lĩnh vực hoạt động độc lập mà là một bộ phận của quá trình vận động tổng thể của quá trình hoạch định chính sách kinh tế và

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

xã hội¹. Phát triển của giáo dục hoà nhập gắn bó mật thiết với phát triển kinh tế xã hội và cùng nhau tạo thành nền tảng quan trọng của xã hội hòa nhập.

Tại sao chính sách là một vấn đề tuyên truyền quan trọng?

Xây dựng và thực thi chính sách không chỉ là thẩm quyền của các Bộ và cơ quan ngang Bộ. Các chính sách tác động đến giáo dục hoà nhập có thể được xây dựng ở các cấp khu vực, quốc gia, tỉnh thành và các cấp địa phương khác - kể cả ở cấp độ của từng trường học và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên. Chính sách giáo dục, kinh tế xã hội có tác động trực tiếp đến hoạt động của tất cả các bên liên quan đến giáo dục và ảnh hưởng đến cuộc sống của họ. Vì vậy, thành công của bất kỳ nỗ lực nào nhằm thúc đẩy giáo dục hoà nhập đều phụ thuộc vào sự rõ ràng, có ý nghĩa đối với việc chỉ đạo, hỗ trợ và bảo vệ của các chính sách.

Tính trách nhiệm là rất quan trọng - tất cả các chuyên gia phải ý thức và đồng thuận về trách nhiệm đóng góp cho giáo dục hoà nhập ở tất cả các cấp. Chính sách thể hiện rõ vai trò thúc đẩy nhận thức và hỗ trợ các chuyên gia thực hiện trách nhiệm đó một cách hiệu quả.

Tại sao công tác tuyên truyền lại quan trọng đối với việc hoạch định chính sách?

Mặc dù về lý thuyết, giáo dục hoà nhập dường như tương đối đơn giản và dễ thực hiện, nhưng trên thực tế, để phân đầu thực hiện giáo dục mang tính hòa nhập hơn trong các trường học và cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên vẫn còn rất nhiều thách thức vì tác động của bất kỳ việc xây dựng và thực thi chính sách nào đều phụ thuộc vào mức độ, chất lượng mối quan hệ giữa các bên liên quan đến giáo dục. Đối với bất kỳ chính sách nào liên quan đến giáo dục hoà nhập, muốn đạt được ảnh hưởng như dự kiến, cần có sự phối hợp có ý nghĩa và bền chặt giữa nhà hoạch định chính sách và các bên liên quan khác bao gồm: giảng viên, sinh viên sư phạm, giáo viên, người học, cha mẹ/gia đình, các nhà lãnh đạo trong cộng đồng². Do vậy, để chính sách giáo dục hoà nhập vào thực tiễn có tác động hiệu quả, có ý nghĩa đến người học và quá trình học tập thì các chính sách đó phải rõ ràng, toàn diện và phù hợp với thực tế của các bên.

Các nhà hoạch định chính sách ở tất cả các cấp cần có sự chỉ đạo và hỗ trợ trong xây dựng và thực hiện các chính sách giáo dục đạt được kết quả như dự kiến,

¹ Lall, M.2007. *Tổng quan về những khái niệm về chính sách có liên quan trong phân tích về giáo dục cho mọi người ở các nước đang phát triển* – Trích lục Nghiên cứu Số 11, Viện Giáo dục, Luân Đôn.

² UNESCO, 2009. *Hướng dẫn về chính sách giáo dục hòa nhập*, Paris, UNESCO, tr.14

trong trường hợp này giáo dục đã mang tính hòa nhập hơn. Tuyên truyền là một phương tiện quan trọng để tiến hành chỉ đạo và hỗ trợ và tạo ra cơ hội để các bên khác nhau liên quan đến giáo dục được lên tiếng trong việc định hình những chính sách có tác động đến họ. Bằng cách đó, tuyên truyền đã tạo điều kiện xây dựng các chính sách hiệu quả để đưa vào thực tiễn.

Phân tích các chính sách như thế nào?

Phân tích chính sách không phải chỉ là một lĩnh vực hoạt động dành riêng cho các nhà hoạch định chính sách và các nhà nghiên cứu, mà còn là công việc cần sự tham gia của các bên khác liên quan đến giáo dục. Quan trọng là các nhà quản lí các Bộ và cơ quan ngang Bộ, giảng viên, sinh viên sư phạm, giáo viên và các thành viên khác của hội đồng nhà trường phải cùng xem xét và nắm bắt được ý nghĩa của chính sách hiện hành khi tuyên truyền thì chính sách đó mới có thể được thực thi hiệu quả.

Bước đầu tiên của quá trình phân tích chính sách là đánh giá xem hiện có những chính sách nào trong bối cảnh riêng. Công việc này được tiến hành thông qua một phiếu khảo sát hoặc một công cụ tương tự như vậy.

Khảo sát chính sách

Sử dụng điều tra khảo sát để đánh giá những loại chính sách mà các tổ chức hiện có. Ngoài ra, khảo sát qua các thời kì khác nhau để biết liệu các chính sách đã mang lại thay đổi nào đối với từng tổ chức hoặc với nhóm đối tượng nào đó không. Các chỉ số về sự cải tổ chính sách gồm số lượng các tổ chức đã áp dụng chính sách liên quan đến vấn đề cụ thể và/hoặc số lượng chính sách góp phần tạo nên một chính sách hiệu quả dựa trên tổng quan nghiên cứu.

Các mục khảo sát có thể bao gồm:

1. Liệu tổ chức đã áp dụng chính thức chính sách về vấn đề cụ thể nào chưa?
2. Các thành tố của chính sách.
3. Cách thức đóng góp hoặc thúc đẩy của chính sách.
4. Hiệu quả được ghi nhận về chính sách.
5. Sự hài lòng với chính sách đó³.

³ Reisman, J, Gienapp, A và Stacchowiak, S.2007. *Cẩm nang về các công cụ thu thập số liệu: "Hướng dẫn về đo lường tuyên truyền và chính sách"* Dịch vụ các tổ chức nghiên cứu, tr28

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

Trong quá trình phân tích, cần tìm hiểu các yếu tố khác nhau của chính sách được xem xét. Bảng 1 nêu ra khung hoạt động⁴ về các vấn đề cần tìm hiểu, các câu hỏi tương ứng cần cân nhắc trong quá trình phân tích chính sách cho giáo dục hòa nhập. Bảng này nhấn mạnh đến chính sách của cả quốc gia nhưng cũng có thể điều chỉnh khi vận dụng với các chính sách ở cấp địa phương, bao gồm cả các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên.

Bảng 1

A) Định nghĩa về giáo dục hòa nhập	<ul style="list-style-type: none">• Các chính sách có giải thích rõ ràng về giáo dục hòa nhập không?• Các chính sách có gây ra sự nhầm lẫn giữa giáo dục “đặc biệt/nhu cầu đặc biệt” và giáo dục “hòa nhập” không?
B) Chất lượng giáo dục	<ul style="list-style-type: none">• Các chính sách có căn cứ vào sự hiểu biết sâu sắc về mối quan hệ tương quan giữa những tiến bộ trong việc mọi người được tiếp cận giáo dục và những tiến bộ trong chất lượng giáo dục không?• Các chính sách có thừa nhận rằng những tiến bộ trong việc tiếp cận cần phải phù hợp với những tiến bộ trong chất lượng khi tỉ lệ tuyển sinh được duy trì và tỉ lệ bỏ học giảm?• Các chính sách có thừa nhận rằng chất lượng giáo dục nói về quá trình học tập nói chung, chứ không chỉ là những vấn đề trong lớp học?
C) Tiếp cận toàn diện	<ul style="list-style-type: none">• Các chính sách có nhìn nhận giáo dục hòa nhập là một phương thức làm thay đổi toàn bộ hệ thống giáo dục để mỗi người học được tham gia vào nền giáo dục có chất lượng tốt hơn không?• Các chính sách có thể hiện được tầm nhìn về một hệ thống đồng bộ trong đó tồn tại cùng một lúc các điều khoản chính thức, không chính thức và chủ đạo không?

⁴ Điều chỉnh từ Tạp chí thông báo EENET Số 12. Tháng 8.2008, “*Kế hoạch và chính sách hòa nhập trong giáo dục quốc gia*” EENET

<p>D) Phân phối nguồn lực</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Các chính sách có khuyến khích phân bổ ngân sách cho từng lĩnh vực giáo dục nhằm tăng cường sự hòa nhập, hơn là tách biệt nguồn ngân sách riêng cho các vấn đề về hòa nhập và chuyên biệt không?
<p>E) Nguồn lực và năng lực hiện có</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Các chính sách có nhằm thừa nhận, bồi đắp và hình thành các ý tưởng và thực tế đang tồn tại ở địa phương không? Hay, các chính sách giả định rằng việc thực hiện hòa nhập phải bắt đầu “từ con số không” hoặc tất cả các phương pháp hòa nhập được du nhập từ bên ngoài? • Các chính sách có ủng hộ việc phát triển những nguồn lực hiện có ở trong nước, trong khu vực và trong địa bàn không?
<p>F) Giám sát và đánh giá</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Các chính sách có ủng hộ việc nghiên cứu toàn diện về sự tiếp cận và tiến bộ nhờ giáo dục của trẻ em và thanh thiếu niên không? • Các chính sách có khung cơ sở để giám sát và đánh giá sự hòa nhập của hệ thống giáo dục nói chung không?
<p>G) Thu thập số liệu có sự tham gia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Các chính sách có được hình thành một cách chắc chắn (hay mang tính hỗ trợ) dựa trên những nghiên cứu giáo dục đã được tiến hành có sự tham gia của nhiều liên đới cùng với trẻ và người lớn trong cộng đồng đó không?
<p>H) Đào tạo giáo viên</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Các chính sách có thúc đẩy đổi mới thực sự công tác đào tạo giáo viên chính quy và vừa học vừa làm theo đúng lý luận và thực tiễn giáo dục hòa nhập không? • Các chính sách có thể hiện rằng giáo dục hòa nhập là một phương thức giáo dục đúng đắn để từng giáo viên hướng tới không? • Các chính sách có giải quyết vấn đề nhạy cảm của

	các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên đã được thành lập lâu đời đang dạy theo những phương pháp lỗi thời và có ít kinh nghiệm về giáo dục hòa nhập không?
I) Xây dựng chương trình linh hoạt	<ul style="list-style-type: none">• Các chính sách có khuyến khích đổi mới chương trình dựa trên đầu vào của các đối tác không?• Các chính sách có ủng hộ các địa phương linh hoạt trong việc xây dựng chương trình không?
J) Giáo dục hòa nhập là vấn đề về quyền con người	<ul style="list-style-type: none">• Các chính sách có tích cực thúc đẩy giáo dục hòa nhập như một vấn đề về quyền con người và sử dụng các quyền con người như một sự biện minh cho các chính sách hòa nhập không?

Các phần sau của tập tài liệu hướng dẫn tuyên truyền sẽ xem xét những thách thức cụ thể về chính sách cùng với những chiến lược và giải pháp tuyên truyền có thể tiến hành liên quan đến giáo dục hòa nhập trong bối cảnh đào tạo, bồi dưỡng giáo viên. Điểm quan trọng cần lưu ý khi xem xét về những thách thức và chiến lược tuyên truyền để giải quyết những thách thức là chính sách không được trung lập mà phải thấm nhuần các quan điểm xã hội, văn hóa và chính trị của nhà hoạch định chính sách đó. Tương tự, cũng cần đưa những hiểu biết về văn hóa xã hội và chính trị của mình vào quá trình phân tích chính sách. Vì vậy, khi muốn tìm hiểu và phân tích những thách thức của chính sách, cần phải nhận thức và cân nhắc rằng các quan điểm khác nhau định hình chính sách, cũng như quan điểm của chúng ta sẽ định hình việc phân tích.

Thách thức 1

Nhận thức và kiến thức về giáo dục hòa nhập

Phân tích tình hình

Các bên liên quan đến giáo dục thiếu nhận thức về chính sách hiện hành

Trong một số hệ thống giáo dục quốc dân, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên hoặc trường học, những chính sách liên quan đến giáo dục hòa nhập hầu như chưa được biết đến. Thách thức chính ở đây không phải do không có một chính sách thích hợp trong thực tế mà là các bên liên quan đến giáo dục chưa nhận thức đúng đắn về chính sách hiện hành. Luôn có hàng loạt chính sách giáo

dục hòa nhập và tài liệu hướng dẫn chính sách vẫn tồn tại ở các cấp độ khác nhau: quốc tế, khu vực, quốc gia và tỉnh thành và cấp địa phương khác.

Khung chính sách ủng hộ giáo dục hoà nhập còn thiếu toàn diện, bao quát

Mặc dù, hiện nay đã có nhiều chính sách để giải quyết các khía cạnh khác nhau của giáo dục hoà nhập, song các chính sách này còn rời rạc, riêng lẻ và có thể chưa có liên hệ mật thiết lẫn nhau. Vì vậy, các chính sách này không được liên kết bằng một khung chính sách tổng quát về giáo dục hoà nhập. Thiếu khung chính sách hoà nhập làm ảnh hưởng đến việc thực thi chính sách và giải quyết các vấn đề của giáo dục hoà nhập một cách gắn kết và toàn diện.

Những người chịu tác động của chính sách không hiểu hoặc không ủng hộ các vấn đề của chính sách

Đôi khi, những chính sách giải quyết vấn đề giáo dục hoà nhập không phải lúc nào cũng được hiểu đúng và được các bên liên quan đến giáo dục như giảng viên, giáo viên, và cha mẹ/gia đình ủng hộ. Lí do các bên liên quan chưa nhận thức đúng và chưa sẵn sàng ủng hộ giáo dục hoà nhập thường xuất phát từ thực tế họ không tham gia vào quá trình xây dựng, đánh giá dẫn đến họ không chỉ thiếu hiểu biết về các chính sách mà còn không sẵn sàng tham gia trong quá trình thực thi chính sách. Điều này khiến cho việc thực hiện các chính sách trở nên yếu kém hoặc thụ động, thậm chí bị phản đối kịch liệt.

Sự khác biệt giữa khái niệm giáo dục hoà nhập trong các chính sách cấp quốc tế, quốc gia và địa phương

Mặc dù nhiều chính sách cấp quốc tế, khu vực, quốc gia và địa phương giải quyết các khía cạnh khác nhau của giáo dục hoà nhập, các khái niệm về giáo dục hoà nhập không phải lúc nào cũng tương thích với nhau, thậm chí có khi mâu thuẫn với nhau. Hơn nữa, những định nghĩa rõ ràng và toàn diện về các khái niệm giáo dục hoà nhập cho phù hợp với tiêu chuẩn quốc tế cũng thường không được nhắc đến trong các chính sách quốc gia, cấp tỉnh thành/quận huyện và cấp địa phương khác. Tình trạng này gây khó khăn cho hệ thống giáo dục nói chung, và đặc biệt là các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên trong việc phát triển một chiến lược rõ ràng và khăng khít để thực hiện giáo dục hoà nhập.

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

Sự khác biệt giữa luật pháp và chính sách quốc gia so với các chính sách và thực tiễn tại cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên

Chính sách và thực tiễn ở cấp cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên không phải lúc nào cũng phản ánh đúng luật pháp và chính sách quốc gia, cả hai đều liên quan đến việc quản lý của các cơ sở và đối với quá trình giảng dạy của các cơ sở. Điều này làm hạn chế việc thực hiện giáo dục hoà nhập ở các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và gây khó khăn trong việc trang bị cho giáo viên phương pháp tiếp cận chuẩn hóa ở nhà trường và lớp học.

Những câu hỏi các bạn có thể đặt ra để phân tích tình hình trong bối cảnh của mình trước khi bắt tay vào quá trình tuyên truyền:

- Các bạn có biết các chính sách hiện có nào (tâm quốc tế, khu vực, quốc gia, địa phương) ủng hộ cho giáo dục hoà nhập không? Làm thế nào các bạn có thể tìm thấy và phân tích những chính sách này?
- Các bạn có biết cần điều luật nào để đảm bảo thực thi chính sách giáo dục hoà nhập không? Điều luật như vậy có hiện hữu trong bối cảnh của các bạn không? Nếu không, làm thế nào các bạn có thể tham gia vào quá trình xây dựng điều luật có liên quan?
- Làm thế nào các bạn có thể hỗ trợ các bên liên quan đến giáo dục mà các bạn làm việc cùng có hiểu biết tốt hơn về các chính sách giáo dục hoà nhập hiện hành và sử dụng những người này để xây dựng chính sách có liên quan tại địa phương phù hợp với bối cảnh của các bạn?
- Làm thế nào các bạn có thể ủng hộ việc đưa các chính sách hiện hành vào trong bối cảnh của các bạn (ví dụ như Bộ Giáo dục và Đào tạo, hoặc cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên của các bạn) phù hợp với các tiêu chuẩn về giáo dục hoà nhập của quốc tế? Những ai cần phải được tham gia vào quá trình này? Làm thế nào họ có thể tham gia một cách có ý nghĩa?

Những mục đích tuyên truyền

Thông điệp tuyên truyền chính sách 1

"Cần có nhận thức tốt hơn về các chính sách hiện hành về giáo dục hoà nhập và cần có sự đồng bộ hơn trong các chính sách ở cấp quốc tế, quốc gia và địa phương".

Ví dụ thực tế ở Việt Nam:

Hệ thống chính sách về giáo dục hoà nhập và định hướng chính sách giáo dục hoà nhập ở Việt Nam

Hơn 20 năm qua, Nhà nước ta đã ban hành nhiều văn bản pháp quy về bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ khuyết tật như: Luật Chăm sóc, Giáo dục và Bảo vệ trẻ em (2004); Quyết định 23/2006/QĐ-BGDĐT quy định về giáo dục hòa nhập cho người khuyết tật, tàn tật⁵; Luật Người khuyết tật (2010)⁶; Nghị định số 28/2012/NĐ-CP ngày 10/04/2012 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Người khuyết tật⁷;...

Để đảm bảo tính khả thi trong việc thực thi các chính sách, Nhà nước ta đã xây dựng một hệ thống chính sách hòa nhập tổng thể, đảm bảo sự cam kết thực hiện của các Bộ, ban, ngành như: Thông tư liên tịch 58/2012/TTLT-BGDĐT-BLĐTBXH ban hành ngày 28/12/2012 quy định về trung tâm hỗ trợ phát triển giáo dục hòa nhập⁸, Thông tư liên tịch 42/2013/TTLT-BGDĐT-BLĐTBXH-BTC ban hành ngày 31/12/2013 quy định chính sách về giáo dục đối với người khuyết tật⁵,... Các văn bản pháp quy này bước đầu đã tạo hành lang pháp lý cho việc thực hiện giáo dục hòa nhập trẻ khuyết tật.

Thông điệp tuyên truyền chính sách 2

"Bộ Giáo dục và Đào tạo và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên cần phải đánh giá và đồng bộ các chính sách - và xây dựng các chính sách mới khi cần thiết - để ủng hộ phương pháp tiếp cận giáo dục hòa nhập toàn diện bên trong và thông qua công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên".

Thông điệp tuyên truyền 1 và 2 đã được gộp vào với nhau ở đây để nhấn mạnh tầm quan trọng của việc liên kết các quá trình nâng cao nhận thức về các chính sách và đánh giá chính sách với các quá trình đồng bộ, điều chỉnh và xây dựng chính sách. Để giải quyết những thiếu sót về chính sách, và để đồng bộ các chính sách giữa các cấp tốt hơn, cũng như để xây dựng các chính sách mới, điều quan trọng là các bên liên quan đến giáo dục phải có nhận thức và kiến thức về những chính sách hiện hành liên quan đến giáo dục hòa nhập.

⁵ <http://thuvienphapluat.vn/archive/Quyết-dinh/Quyết-dinh-23-2006-QĐ-BGDĐT-giao-duc-hoa-nhap-danh-cho-nguoi-tan-tat-khuyet-tat-vb12260t17.aspx>

⁶ http://www.chinhphu.vn/portal/page/portal/chinhphu/hethongvanban?class_id=1&mode=detail&document_id=96045

⁷ http://vanban.chinhphu.vn/portal/page/portal/chinhphu/hethongvanban?class_id=1&mode=detail&document_id=157455

⁸ <http://thuvienphapluat.vn/archive/Thong-tu-lien-tich-42-2013-TTLT-BGDĐT-BLĐTBXH-BTC-chinh-sach-giao-duc-nguoi-khuyet-tat-vb220707.aspx>

Ví dụ thực tế ở Việt Nam:

Định hướng chính sách giáo dục hòa nhập ở nước ta giai đoạn 2010- 2020:

Thứ nhất, với quan điểm xây dựng một xã hội công bằng, tạo cơ hội bình đẳng trong giáo dục, Nhà nước Việt Nam luôn thể hiện sự quan tâm ưu tiên đối với những đối tượng trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt,...

Thứ hai, chính sách đề cập đến quyền học tập bắt buộc đối với trẻ em, bao gồm cả trẻ khuyết tật, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt thể hiện ở Hiến pháp : “Học tập là quyền và nghĩa vụ của mọi công dân”; Quy định về phổ cập giáo dục tại điều 11, Luật giáo dục 2005.)

Thứ ba, Nhà nước thực hiện chính sách xã hội trong thực hiện trợ cấp xã hội và miễn giảm học phí đối với trẻ khuyết tật, trẻ có hoàn cảnh khó khăn được thể hiện trong mục 2 điều 89 Luật Giáo dục 2005 (sửa đổi năm 2009). Nghị định 75/2006/NĐ- CP của chính phủ quy định hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Giáo dục 2005 khẳng định việc tạo điều kiện học tập cho người tàn tật, khuyết tật tại Điều 36 nghị định này. Xây dựng chính sách cho giáo dục hòa nhập giúp cho một giai đoạn phát triển mới của hệ thống văn bản quy phạm pháp luật của Đảng và Nhà nước ta⁶.

Trách nhiệm nâng cao nhận thức, đồng nhất và xây dựng chính sách phải là trách nhiệm chung. Đó là, Bộ Giáo dục và Đào tạo cần phải đảm bảo đánh giá đồng bộ và xây dựng chính sách quốc gia liên quan đến giáo dục hòa nhập. Việc đánh giá và xây dựng chính sách này phải lôi cuốn sự tham gia của nhiều đối tác khác bên trong và bên ngoài các Bộ và cơ quan ngang Bộ. Như đã đề cập ở trên, giáo dục hòa nhập là một vấn đề chính sách liên ngành và các chính sách đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập sẽ được hưởng lợi từ sự tham gia của nhiều bộ và ban ngành khác nhau.

Ví dụ thực tế ở Việt Nam

Những chính sách mới về giáo dục hòa nhập cho người khuyết tật

Để thực thi các chính sách giáo dục một cách đồng bộ nhằm đạt được mục tiêu chiến lược là 95% trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt được tiếp cận giáo dục có chất lượng đến năm 2020, tháng 12 năm 2013 chính phủ Việt Nam đã ban hành Thông tư liên tịch số 42 giữa BGD&ĐT, Bộ LĐ –TB&XH và Bộ Tài chính quy định về chính sách giáo dục đối với người khuyết tật. Thông tư này có hiệu lực thi hành từ ngày 05 tháng 03 năm 2014. Điểm đáng lưu ý trong Thông tư liên

tịch này là giúp tạo điều kiện để người khuyết tật học hòa nhập liên quan đến chính sách học bổng và hỗ trợ phương tiện học tập được quy định trong khoản 1, 2 điều 7 thông tư này⁵.

Ngày 11/3/2014, Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Thông tư số 06/2014/TT-BGDĐT quy định việc sửa đổi, bổ sung một số điều của quy chế tuyển sinh đại học, cao đẳng hệ chính quy. Theo đó, người khuyết tật nặng được bổ sung vào danh sách những đối tượng được hưởng chính sách ưu tiên khi thi đại học, cao đẳng vào nhóm đối tượng 07 tại điểm b, khoản 1, điều 7 của quy chế⁷.

Sự tham gia của các đại diện từ các cơ quan phòng ban giáo dục cấp nhà nước và cấp tỉnh thành, cấp cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và trường học là rất cần thiết trong quá trình này. Việc xây dựng mối quan hệ vững chắc dựa trên sự tin tưởng lẫn nhau giữa các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và Bộ Giáo dục và Đào tạo là rất quan trọng trong việc hướng tới đồng nhất các chính sách để tiếp cận toàn diện hơn với giáo dục hòa nhập. Các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên cũng cần phải đồng bộ và xây dựng các chính sách cụ thể của riêng mình về giáo dục hòa nhập. Quá trình này cần sự tham gia tích cực của các sinh viên sư phạm và giảng viên cũng như cán bộ quản lý công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên. Việc xây dựng và thực hiện các chính sách giáo dục hòa nhập toàn diện và có ý nghĩa phụ thuộc vào nhận thức chung về phạm vi và bản chất của những thách thức trong các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, trường học và cộng đồng.

Thời điểm và địa điểm thích hợp cần phải được đặt ra để đánh giá và xây dựng chính sách. Điều này có thể được thực hiện như sau:

- thông qua các diễn đàn, các hội nghị và hội thảo cấp quốc gia và cấp tỉnh thành, tạo cơ hội để một loạt các đối tác có liên quan cùng nhau đánh giá và xây dựng một chính sách giáo dục hòa nhập;
- trong các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, trong đó chính sách giáo dục có thể là một chuyên đề dạy và sinh viên sư phạm và học viên có thể được hỗ trợ để đọc, phân tích và thảo luận phản biện về các chính sách và các văn bản chính sách liên quan.

Cho dù là ở trong các bộ và ban ngành của chính phủ hay là trong các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, quá trình đánh giá và xây dựng chính sách phải là một

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

quá trình liên tục và đáp ứng với sự thay đổi, không phải là một quá trình “xảy ra một lần”. Quá trình nâng cao nhận thức, xây dựng và thực thi chính sách được thực hiện tốt hơn hay không là tùy thuộc vào việc phản hồi, điều chỉnh và thay đổi định kỳ và sau đó lại phản hồi.

Các văn bản về chính sách dễ dàng tiếp cận được là vấn đề then chốt trong quá trình này. Khi các văn bản về chính sách ở tất cả các cấp được tiếp cận dễ dàng thì việc đánh giá và thống nhất các chính sách cụ thể với khung chính sách quốc gia và quốc tế hiện hành thuận lợi hơn. Ngoài ra, cần đảm bảo rằng các khái niệm về giáo dục hòa nhập phải được thể hiện rõ ràng và triệt để trong tất cả văn bản về chính sách. Để tăng cường khả năng tiếp cận các văn bản, khung và đường lối chính sách thì các văn bản này phải được phổ biến bằng ngôn ngữ của quốc gia và địa phương và bằng chữ nổi để các bên liên quan có thể đọc, hiểu và phân tích và đánh giá phản biện.

Cần có các chương trình nghiên cứu giáo dục và hệ thống giám sát, đánh giá có liên quan khác nhằm cung cấp minh chứng khoa học, hệ thống về những thách thức trong giáo dục hòa nhập phản ánh được các quan điểm khác nhau bao gồm sự tham gia của các bên liên quan đến giáo dục trong đó sử dụng cả phương pháp định lượng và định tính. Hệ thống thu thập và phân tích dữ liệu cần tập trung vào các vấn đề chủ chốt. Nghiên cứu nên định hướng cho hành động, được tiến hành không chỉ để nghiên cứu mà nhằm hướng đến những thay đổi có ý nghĩa. Nghiên cứu hành động là trọng tâm của giáo dục hòa nhập và là một cách thức quan trọng để đánh giá các chính sách và thực tiễn ở mọi cấp độ. Nghiên cứu hành động được thảo luận kỹ hơn trong Tập tài liệu hướng dẫn tuyên truyền 5 nói về *Phương pháp*.

Nghiên cứu có thể được sử dụng để đánh giá tác động cho công tác tuyên truyền cũng như các khía cạnh khác của giáo dục. Ví dụ, một chỉ số về tuyên truyền hiệu quả đó là mức độ, phạm vi chia sẻ những khái niệm tương tự, phương pháp sư phạm và thực tiễn giáo dục hòa nhập của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên khác nhau. Những dữ liệu này có thể được thu thập thông qua nghiên cứu so sánh giữa các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, sử dụng các phương pháp như quan sát, điều tra và phỏng vấn người dạy và người học.

Thông điệp tuyên truyền chính sách 3

"Các quá trình đánh giá, đồng nhất và xây dựng chính sách cần giải quyết các vấn đề về giáo dục hoà nhập cụ thể đối với công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên."

Rõ ràng, các chính sách toàn diện về giáo dục hoà nhập liên quan đến công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên cần phải đồng bộ với các mục tiêu bao quát về chính sách giáo dục hoà nhập, nhưng cũng cần phải giải quyết các vấn đề cụ thể riêng cho bối cảnh đào tạo, bồi dưỡng giáo viên.

Những vấn đề này bao gồm :

- Bất bình đẳng trong việc tuyển sinh và tuyển dụng (Ví dụ thực tế ở Việt Nam: số lượng nữ giới được tuyển ít không tương xứng về tỉ lệ, người dân tộc/nói tiếng dân tộc thiểu số, người dân bản địa, những người từ vùng sâu vùng xa, và người khuyết tật).
- Việc ủng hộ việc tăng cường sử dụng các phương pháp dạy và học mang tính hòa nhập và sử dụng các phương pháp đánh giá xác thực và đánh giá quá trình liên tục.
- Mọi quan hệ cộng tác trong công việc và tình bạn phản biện giữa các đồng nghiệp của người dạy và người học, và giữa các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và các nhà trường/cộng đồng nhà trường.
- Nét văn hóa của nghề dạy học giúp hình thành sự tự tin và năng lực cho giáo viên để hỗ trợ và dạy học hòa nhập cho những người học đa dạng, bao gồm cả cơ hội được bồi dưỡng và phát triển chuyên môn.

Ví dụ từ CHDCND Lào

Phân tích và cải cách chính sách quốc gia

Hội nghị năm 2008 của UNESCO tại Geneva về giáo dục hoà nhập dẫn đến quá trình sửa đổi chính sách giáo dục quan trọng ở CHDCND Lào với một chính sách về giáo dục hoà nhập được xây dựng cùng với đó là một điều luật giáo dục của hiến pháp ủng hộ việc đưa chính sách vào thực tiễn.

Mục đích cải cách chính sách về đào tạo, bồi dưỡng giáo viên của CHDCND Lào là đảm bảo giáo viên có kỹ năng cần thiết để nâng cao chất lượng và đảm bảo tính hòa nhập của giáo dục. Trước đây, tất cả giáo sinh không bắt buộc phải trải qua đào tạo trình độ chuyên môn sư phạm đầy đủ. Quá trình cải cách chính sách mới đã tiếp cận chuẩn mực hơn trong việc phát triển và tuyển dụng giáo

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

viên nhằm đảm bảo rằng các giáo sinh phải trải qua quá trình đào tạo toàn diện và chất lượng. Đi đôi với đào tạo là việc phân cấp tuyển dụng giáo viên, sao cho đáp ứng tốt hơn nhu cầu của địa phương, phù hợp và bền vững hơn.

Trọng tâm của hướng tiếp cận xây dựng chính sách ở CHDCND Lào là chú trọng việc đánh giá chính sách. Chính sách giáo dục quốc gia mới đã được xem xét và thảo luận trong một hội thảo ba ngày về giáo dục hòa nhập bao gồm các đại biểu từ cán bộ Sở/Phòng Giáo dục và Đào tạo từ các tỉnh thành khác nhau, các thành viên của Bộ Giáo dục Đào tạo và Thể thao, đại diện của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên. Các đại biểu đã sử dụng *Khung phân tích chính sách như ở* (Bảng 1) để định hướng chính sách để hiểu rõ hơn về chính sách quốc gia và đặt ra cho những nhà hoạch định của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Thể thao nhiều câu hỏi cụ thể về chính sách và thực thi chính sách giáo dục. Các ý kiến cũng phát triển chiến lược thực thi chính sách theo điều kiện cụ thể của địa phương mình.

Thách thức 2

Phối hợp và hợp tác

Phân tích tình hình

Thiếu sự phối hợp và hợp tác bên trong và giữa các bộ, ban ngành chính phủ

Giáo dục hòa nhập đòi hỏi sự phối hợp giữa tất cả các lĩnh vực trong quá trình cung cấp giáo dục. Nếu Bộ Giáo dục và Đào tạo không có hướng tiếp cận chung và cùng phối hợp nhau trong việc giải quyết chính sách và thực tiễn giáo dục hòa nhập thì sẽ không hỗ trợ hiệu quả các trường và cộng đồng nhà trường thực hiện giáo dục hòa nhập. Việc thiếu phối hợp hoặc phối hợp kém dẫn đến các chính sách và công tác thực hiện rời rạc, rắc rối, và mâu thuẫn với nhau.

Bộ Giáo dục và Đào tạo của một số nước có một cục/vụ/ban cụ thể chuyên trách về vấn đề giáo dục hòa nhập. Mặc dù việc có ban chuyên trách về vấn đề giáo dục hòa nhập trong Bộ Giáo dục và Đào tạo là rất hữu ích thì trong trường hợp đó, giáo dục hòa nhập có nguy cơ bị nhìn nhận là một lĩnh vực giáo dục riêng rẽ, tách biệt vì thuộc trách nhiệm đơn độc của một ban này chứ không thuộc trách nhiệm của các ban khác. Tình hình đó thực sự chống lại việc thực hiện hợp tác và thể hiện cần có trách nhiệm chung về giáo dục hòa nhập trong toàn bộ Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Ngoài ra, sự thiếu phối hợp hoặc phối hợp kém giữa Bộ Giáo dục và Đào tạo với các Bộ khác của chính phủ (như là những Bộ chuyên trách mảng y tế, phúc lợi xã hội, trẻ mồ côi, lao động nhập cư, người khuyết tật và phụ nữ,...) sẽ làm hạn chế sự đồng lòng trong việc giải quyết các vấn đề liên ngành chứ không chỉ liên quan riêng đến giáo dục chẳng hạn như nghèo đói, khuyết tật, nhập cư, chăm sóc sức khỏe kém, phân biệt chủng tộc,...

Thiếu sự phối hợp giữa các tổ chức phi chính phủ và liên chính phủ, các bộ của chính phủ và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên

Trong một điều kiện lý tưởng, tất cả các Bộ, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và các tổ chức có liên quan đến giáo dục cùng có hiểu biết chung về giáo dục hòa nhập và có thể phối hợp làm việc cùng nhau. Thực tế ở hầu hết các nước đó là các bộ phận khác nhau thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo, các tổ chức phi chính phủ và liên chính phủ và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên khác nhau thường cạnh tranh xem những ý tưởng và chương trình nghị sự nào về chính sách giáo dục là quan trọng và cách thức thực hiện chúng. Sự thiếu hoặc phối hợp yếu kém có thể dẫn đến sự phân nhỏ, cạnh tranh về thời gian và nguồn lực, các thông điệp chồng chéo và đôi khi mâu thuẫn với nhau, các chương trình thừa thãi rườm rà và những sự thiếu hiệu quả khác, dẫn đến việc công tác đào tạo thấp hơn mức tối ưu và cuối cùng là ít tính thực tế trong các trường học.

Sự phối hợp yếu kém như vậy có liên quan đến vấn đề thiếu hoặc không tham khảo hiệu quả ý kiến của một loạt các bên liên quan đến giáo dục trong quá trình phát triển chính sách giáo dục. Vấn đề này được thảo luận thêm trong phần “*Thách thức 3 - Thực thi chính sách*”.

Những câu hỏi các bạn có thể đặt ra để phân tích tình hình trong bối cảnh của mình trước khi bắt tay vào quá trình tuyên truyền:

- Làm thế nào các bộ, ban ngành của chính phủ có thể được hỗ trợ để có chung hướng tiếp cận và cùng phối hợp tốt (trong và giữa các Bộ) trong việc ủng hộ một chính sách giáo dục hòa nhập và triển khai chính sách này?
- Làm thế nào có thể hỗ trợ sự phối hợp và hợp tác về chính sách giáo dục hòa nhập và triển khai chính sách này trong cơ sở mình (ví dụ như Các Bộ và cơ quan ngang Bộ, các tổ chức phi chính phủ, cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên) và các tổ chức liên quan khác? Có thể nhận được hỗ trợ ở những nơi nào và từ ai trong và ngoài cơ sở của mình để tham gia vào quá trình này?

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

Những mục đích tuyên truyền

Thông điệp tuyên truyền chính sách 4

"Bộ Giáo dục và Đào tạo cần có các chiến lược rõ ràng, trong đó trách nhiệm về giáo dục hòa nhập được phân chia ở nhiều bộ phận của Bộ cùng với sự tham gia của các bộ khác ngoài giáo dục".

Bộ Giáo dục và Đào tạo nước nào mà tất cả các bộ phận trong đó đều hiểu và ủng hộ giáo dục hoà nhập thì có cơ hội hỗ trợ giáo dục hoà nhập hiệu quả hơn. Khi các bộ phận trực thuộc Bộ (ví dụ như các bộ phận phụ trách công tác đào tạo giáo viên chính quy, giáo dục tiểu học, trung học và đại học, phát triển chương trình, nghiên cứu giáo dục,...) tích cực cùng làm việc với nhau để xác định và đạt được mục tiêu giáo dục hòa nhập, công tác hòa nhập mọi người trong quá trình dạy học thực sự mới có khả năng thực hiện tốt hơn so với khi không phối hợp. Quá trình đánh giá và xây dựng chính sách như đã thảo luận trong phần *Thách thức 1* có thể hữu ích trong việc đưa các bộ phận trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo cùng sát cánh với nhau và trong việc thúc đẩy mối quan hệ công việc trở nên gắn gũi, thân mật hơn.

Mặc dù một mục tiêu quan trọng là các bộ phận khác nhau trực thuộc Bộ có ý thức trách nhiệm hơn đối với giáo dục hoà nhập, song một điều cũng quan trọng khác đó là cần đặt ra hệ thống giám sát rõ ràng và chặt chẽ để đảm bảo mỗi bộ phận thực sự cùng làm chủ công tác giáo dục hòa nhập và giải trình về trách nhiệm của mình.

Bộ Giáo dục và Đào tạo cần đảm bảo rằng giáo dục hoà nhập không dàn trải ở nhiều bộ phận trực thuộc Bộ, cũng không nên chỉ khu trú trong một bộ phận. Để hoạt động có ý nghĩa và hiệu quả, công tác phối hợp về các vấn đề chính sách giáo dục hoà nhập trong nội bộ và giữa các bộ và cơ quan ngang bộ cần được xây dựng dựa trên kế hoạch hành động đã thống nhất về các mục tiêu cụ thể và rõ ràng về trách nhiệm giải trình.

Thông điệp tuyên truyền chính sách 5

"Hướng tiếp cận giáo dục hòa nhập hiệu quả phụ thuộc vào sự phối hợp mạnh mẽ và bền vững giữa Bộ Giáo dục và Đào tạo, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và các tổ chức phi chính phủ/liên chính phủ".

Cần nỗ lực hơn nữa để truyền thông và phối hợp về giáo dục hòa nhập giữa các bộ và cơ quan ngang bộ, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và các tổ chức phi chính phủ/liên chính phủ, cần làm việc cùng nhau để có chung tầm nhìn và

chiến lược, có chung hệ thống giám sát và đánh giá chung và phối hợp các phương pháp để tổ chức, gây quỹ và thực hiện các chương trình giáo dục hòa nhập trong các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên.

Để hỗ trợ công tác phối hợp làm việc trên, các nhà hoạch định chính sách của Bộ Giáo dục và Đào tạo nên dành thời gian ở các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên nhằm xây dựng mối quan hệ công tác chặt chẽ với các nhà quản lý và giảng viên và để hiểu rõ hơn nhu cầu và thách thức trong đào tạo giáo viên, nhằm hướng tới xây dựng các chính sách có ý nghĩa để giải quyết chúng. Ngược lại, cán bộ và học viên của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên có thể được hỗ trợ để làm việc trong Bộ Giáo dục và Đào tạo để hiểu những thách thức họ phải đối mặt, và làm việc trực tiếp với họ để phát triển các chính sách giáo dục hoà nhập có liên quan (Ví dụ thực tế ở Việt Nam: thông qua diễn đàn, hội thảo, hội nghị về chính sách).

Phát triển hệ thống giáo dục hoà nhập mạnh mẽ không chỉ phụ thuộc vào các mối quan hệ giữa các bộ chính phủ và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên. Các tổ chức phi chính phủ, chẳng hạn như các tổ chức làm việc trong ngành giáo dục một cách không chính quy, thường có kinh nghiệm rộng và sâu về đào tạo và thực hiện giáo dục hoà nhập, đây là những kinh nghiệm quý báu đối với các cơ quan ngang Bộ và Bộ Giáo dục và Đào tạo và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên để đảm trách nhiệm vụ phát triển và thúc đẩy giáo dục hoà nhập. Việc xây dựng các chính sách quốc gia và địa phương có tác dụng hỗ trợ các liên kết giữa các tổ chức phi chính phủ đã có kinh nghiệm về đào tạo và thực hiện giáo dục hoà nhập và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên có thể mang lại nhiều ích lợi cho tất cả các bên và mọi công việc nhằm hướng tới hệ thống giáo dục hoà nhập hơn.

Ví dụ từ Bangladesh

Học từ giáo dục không chính quy⁹

Ở Bangladesh, Bộ Giáo dục và Đào tạo đang học hỏi từ thực tiễn hòa nhập từ giáo dục không chính quy. Điều này tạo khả năng hợp tác mạnh mẽ hơn giữa giáo dục chính quy và không chính quy trong nước.

⁹ UNESCO.2012. *Hợp báo cáo chuyên gia trong khu vực: Giáo dục hòa nhập qua đào tạo chất lượng giáo viên khu vực Châu Á-Thái Bình Dương*, Băngcốc, UNESCO

Dự án UNIQUE của Sứ mệnh Dhaka Ahsania về dạy học lớp ghép đã có kinh nghiệm trong việc tiến hành giáo dục hòa nhập không chính quy cho trẻ em ít được tiếp cận với giáo dục chính quy. Trong một lớp học ghép, một giáo viên cùng một lúc dạy học sinh ở chương trình học theo các trình độ khác nhau và dự án UNIQUE đưa những trẻ em không được đến trường và có hoàn cảnh khó khăn vào giáo dục hòa nhập thông qua dạy học lớp ghép. Dự án đã thực hiện bằng cách sử dụng linh hoạt chương trình và học liệu và chú ý đến các vấn đề đa văn hóa và đa ngôn ngữ.

Giáo viên trong dự án UNIQUE, có thể tiếp cận quá trình đào tạo cụ thể theo các phương pháp dạy học hòa nhập mà ít được phổ biến trong các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên trong giáo dục chính quy. Bộ Giáo dục và Đào tạo Bangladesh hiện đang nâng cao quy mô đào tạo này và tiến hành đào tạo cho nhiều giáo viên hơn trong các chương trình đào tạo và bồi dưỡng giáo viên chính thống.

Thách thức 3

Thực thi chính sách

Phân tích tình hình

Sự cách biệt giữa những nhà hoạch định chính sách và những người thực thi chính sách

Khi có những cách biệt giữa những nhà hoạch định chính sách và những người thực thi chính sách giáo dục, chính sách đó có nguy cơ không phản ánh đúng thực tế tại các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, trường học và cộng đồng. Trong tình hình đó, những người chịu trách nhiệm thực thi chính sách có thể thiếu hiểu biết và ý thức làm chủ sâu sắc về các chính sách có ý nghĩa khi thực hiện.

Một hệ quả của việc thiếu gắn kết giữa những nhà hoạch định chính sách và những người thực thi chính sách là chính sách này có thể không đủ rõ ràng hoặc không phù hợp với hoàn cảnh địa phương và việc thực thi chính sách có thể không mang lại những thay đổi như mong đợi ở các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, trường học và cộng đồng. Sự cách biệt này thường xảy ra khi chính sách được xây dựng còn xa rời với thực tiễn.

Các chính sách cần phải công nhận và ủng hộ sự tham gia của các cộng đồng địa phương vào giáo dục ở nhà trường

Khi chính sách không ủng hộ sự tham gia tích cực của cộng đồng địa phương vào quá trình đào tạo giáo viên và quá trình giáo dục trong các nhà trường thì có nguy cơ thiếu hụt lượng lớn kiến thức, kỹ năng và kinh nghiệm mà các cộng đồng địa phương có thể mang lại cho công tác giáo dục. Hơn nữa, có rất ít cơ hội hỗ trợ thành công công tác giáo dục cho tất cả mọi người nếu các thành viên trong cộng đồng địa phương, ví dụ như cha mẹ/gia đình, cộng đồng và các nhóm tôn giáo không hiểu và hỗ trợ cho quá trình giáo dục hoà nhập.

Những con người và cộng đồng bị thiệt thòi (ví dụ như những người sống trong nghèo đói, người khuyết tật, các dân tộc và ngôn ngữ thiểu số, người dân bản địa, lao động nhập cư, người sống ở vùng sâu vùng xa, phụ nữ,...) thường bị loại trừ hoặc không được coi trọng đúng mực trong cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và các chính sách hỗ trợ nhóm đối tượng này khi họ gia nhập nghề dạy học thường được thực hiện một cách yếu kém và/hoặc như không tồn tại.

Những câu hỏi các bạn có thể đặt ra để phân tích tình hình trong bối cảnh của mình trước khi bắt tay vào quá trình tuyên truyền:

- Làm thế nào những nhà hoạch định chính sách trong và ngoài cơ sở đào tạo, bồi dưỡng của bạn có thể được hỗ trợ để xây dựng được một chính sách giáo dục hoà nhập phù hợp và có thể thực hiện được?
- Làm thế nào các cộng đồng địa phương (ví dụ như cha mẹ/gia đình, lãnh đạo các cộng đồng và các nhóm tôn giáo) có thể được tham gia vào quá trình xây dựng và thực thi chính sách giáo dục hòa nhập ở cấp địa phương có liên quan?
- Làm thế nào các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên có thể được hỗ trợ để khai thác đúng những kiến thức, kỹ năng và kinh nghiệm của các cộng đồng địa phương trong quá trình thúc đẩy dạy và học hòa nhập?

Những mục đích tuyên truyền

Thông điệp tuyên truyền chính sách 6

"Những nhà hoạch định chính sách và những người thực thi chính sách cần phải cùng làm việc với nhau để tăng cường hiểu biết chung về các vấn đề và những thách thức trong quá trình thực thi chính sách giáo dục hoà nhập và phát triển các chiến lược rõ ràng để giải quyết chúng".

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

Các chính sách liên quan cụ thể đến công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên được thực hiện không chỉ trong các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, mà còn ở các cấp độ khác nhau của hệ thống giáo dục, bao gồm các phòng ban giáo dục cấp quốc gia, tỉnh/thành và quận/huyện, những nơi chịu trách nhiệm về đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, tuyển dụng, chuyển chuyển giáo viên. Các nhà hoạch định chính sách và thực thi chính sách cần phải làm việc chặt chẽ với nhau để thực hiện thành công chính sách đó nên việc các đại diện của tất cả các cấp khác nhau cùng tham gia xây dựng các chính sách giáo dục hòa nhập và các chiến lược thực thi chính sách đó là một việc rất quan trọng. Ví dụ, các phòng giáo dục cấp quận/huyện có thể tham gia vào việc xây dựng chính sách quốc gia về tuyển sinh người khuyết tật vào học tại các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, hoặc tham gia vào việc xây dựng các biện pháp tuyển sinh cụ thể để thực thi chính sách này trên địa bàn quận/huyện.

Thông điệp tuyên truyền chính sách 7

"Các chính sách giáo dục cần ủng hộ sự tham gia tích cực của các bên liên quan đến giáo dục địa phương vào công tác giáo dục, trong đó có công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên".

Như đã đề cập trước đó, sự tham gia của các đối tác tại địa phương là rất quan trọng đối với sự thành công của chính sách giáo dục hòa nhập. Sự tham gia của họ giúp đảm bảo rằng công tác giáo dục phù hợp và đáp ứng được những nhu cầu và mối quan tâm - và cũng là ưu thế - của cộng đồng địa phương. Các chính sách cần phải công nhận cộng đồng địa phương là tài sản và nguồn lực để hệ thống giáo dục có thể tận dụng và được hỗ trợ bởi những kiến thức, kỹ năng và kinh nghiệm có giá trị do cộng đồng địa phương cung cấp.

Giáo viên và cán bộ quản lý nhà trường cần phải tạo điều kiện để các thành viên của cộng đồng địa phương, chẳng hạn như cha mẹ/gia đình, tham gia vào trong quá trình dạy, học và quản lý của nhà trường. Vấn đề này được thảo luận nhiều hơn trong Tài liệu hướng dẫn tuyên truyền 5 nói về *Phương pháp*. Quy trình như vậy cũng được hưởng lợi nếu được nêu ra một cách chính thức hơn trong các chính sách. Ví dụ, nhà trường chịu trách nhiệm xây dựng mối liên hệ chặt chẽ hơn với cộng đồng tại đó và tìm cách lôi cuốn thu hút các thành viên cộng đồng tham gia trực tiếp vào quá trình học tập diễn ra trong nhà trường. Điều này cần được thể hiện trong một chính sách cụ thể.

Các chính sách này cũng có thể đóng vai trò hỗ trợ mối quan hệ tốt đẹp hơn giữa các cộng đồng địa phương và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên. Ví dụ, các trường ở những nơi có cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên có thể tham gia tích cực hơn nữa trong những mối quan hệ tương hỗ với các cơ sở đó.

Điều này có thể được thực hiện thông qua:

- các chính sách hỗ trợ sinh viên sư phạm và học viên thực tập tại các trường học ở địa phương.
- các chính sách hỗ trợ sinh viên sư phạm và học viên và giảng viên trong thời gian tình nguyện tại các trường học ở địa phương.
- các chính sách hỗ trợ các giáo viên đương nhiệm ở các trường học địa phương được đào tạo thêm và có thêm bằng cấp từ các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên.
- các chính sách hỗ trợ các giáo viên và đội ngũ cán bộ quản lý nhà trường đương nhiệm ở các trường học của địa phương để họ thỉnh giảng hay chia sẻ kiến thức và kỹ năng tại các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên chính quy.

Cũng cần phải thực hiện công tác nâng cao tính đa dạng của đối tượng sinh viên ở các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên. Điều này có liên quan đến việc thực hiện các chính sách hỗ trợ sinh viên thuộc các nhóm và các cộng đồng thiệt thòi để họ được tham gia và hoàn thành quá trình đào tạo giáo viên và cuối cùng là tham gia nghề dạy học. Ví dụ, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên có thể kết hợp với phòng giáo dục của quận/huyện làm việc với các tổ chức hỗ trợ người khuyết tật và với các cộng đồng dân tộc thiểu số để khuyến khích và hỗ trợ họ trở thành giáo viên.

Ví dụ từ Ấn Độ¹⁰

Sự tham gia của cộng đồng vào công tác giáo dục

Ở Rajasthan, Tây Bắc Ấn Độ, Chương trình Lok Jumbish, một sáng kiến phi chính phủ được đưa ra vào năm 1992 đã được xây dựng để huy động sự tham gia tích cực của cộng đồng nhằm làm cho nền giáo dục trở nên hoà nhập hơn. Ngay từ đầu, chương trình đã nhận thấy rằng cần phải lôi cuốn sự tham gia của

¹⁰ Điều chỉnh từ: Ramachandran, V.2001 “*Tham gia của cộng đồng trong giáo dục tiểu học*”. *Đổi mới từ Rajasthan*. Tuần báo Kinh tế và Chính trị. Số- XXXVI. Số 25, 23 tháng 7 năm 2001

“cộng đồng giảng dạy”, nhấn mạnh là tôn trọng người giáo viên và hỗ trợ người giáo viên qua quá trình đào tạo, động viên và khuyến khích. Phương châm của chương trình là học thông qua thực hành và nâng cao dần bằng cách thường xuyên tổng kết rút kinh nghiệm. Quá trình trên đi liền với một số nguyên tắc cần tuân theo trong Lok Jumbish, cụ thể là:

- Huy động cộng đồng vào việc phân tích các thông tin thu được và tìm hiểu cách thức và phương tiện để giáo dục phổ cập cho tất cả trẻ em.
- Trao quyền cho những người yếu thế tham gia.
- Thực hiện công việc cụ thể để giúp phụ nữ có được thông tin, kiến thức và sự tự tin để tham gia vào một diễn đàn lớn hơn.
- Yêu cầu cộng đồng thực hiện đúng những gì đã cam kết đưa trẻ đến trường và duy trì sự tham gia của các em ở nhà trường và tham gia cải thiện môi trường nhà trường (ví dụ như các công trình nhà cửa, cây cối và nước).
- Đáp ứng nhạy bén với những yêu cầu của cộng đồng về việc cần có nhiều giáo viên, các công trình hơn,...
- Làm cho các cán bộ nhà nước, giáo viên và những người khác có trách nhiệm với cộng đồng.

Thông điệp tuyên truyền chính sách 8

"Các bên liên quan đến giáo dục tại địa phương cần phải được tham gia vào các quá trình tìm hiểu, thích ứng và xây dựng các chính sách giáo dục".

Có những lợi ích rõ ràng khi lôi cuốn thu hút trực tiếp các bên liên quan đến giáo dục địa phương vào quá trình hiểu ý nghĩa của các chính sách hiện có, vào quá trình thích ứng các chính sách nếu cần thiết và vào việc giúp đỡ xây dựng các chính sách mới. Nếu các bên liên quan trong đó có giảng viên, sinh viên sư phạm và học viên, cán bộ phòng giáo dục quận/huyện, thanh tra, giáo viên chủ nhiệm, giáo viên, cha mẹ và gia đình và trẻ em thực sự hiểu và cảm thấy họ có tiếng nói trong các chính sách có ảnh hưởng đến cuộc sống của họ thì các chính sách như vậy sẽ được đánh giá cao, được hỗ trợ và được thực hiện. Hơn nữa, việc thu hút thực sự các bên liên quan ở cấp địa phương vào quá trình xây dựng chính sách là một chiến lược tốt để khiến các chính sách đó phù hợp và mang lại ý nghĩa nhiều nhất có thể.

Thách thức 4

Chính sách kinh tế - xã hội

Phân tích tình hình

Các phương pháp tiếp cận chính sách giáo dục “theo định hướng thị trường” chưa phù hợp với thực tiễn giáo dục hòa nhập

Phương pháp tiếp cận giáo dục “theo định hướng thị trường” coi giáo dục chủ yếu là hoạt động trong một tranh chấp như thương trường - nơi thành công có được nhờ cạnh tranh¹¹. Hơn nữa, một phương pháp tiếp cận “theo định hướng thị trường” có xu hướng đánh giá giáo dục chỉ về mặt lợi ích kinh tế¹² tiềm tàng mà phớt lờ các lợi ích xã hội. Bằng chứng cho thấy các chính sách giáo dục “theo định hướng thị trường” thường xuyên mang lại hệ quả không mong muốn về tính công bằng trong giáo dục như một trong các chức năng xã hội¹³ của giáo dục. Cần hiểu rằng, giáo dục là một quyền con người cơ bản tức là coi trọng ý tưởng về giáo dục là có lợi ích chung, nếu coi giáo dục là sản phẩm “theo định hướng thị trường” là phản đối giáo dục hoà nhập.

Phương pháp tiếp cận giáo dục “theo định hướng thị trường” có thể gây ra phản tác dụng giáo dục hoà nhập theo một số cách thông qua:

- Thúc đẩy sự cạnh tranh “trên thị trường tự do” qua các phương thức hợp tác giữa các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, trường học, giáo viên,..., (ví dụ như các khoản chi trả theo năng lực giáo viên dựa trên các tiêu chí đánh giá tổng kết hạn hẹp có thể làm giảm giá trị giáo dục hoà nhập, tạo ra sự cạnh tranh không cần thiết, làm giảm động lực của giáo viên và khuyến khích chỉ tập trung hẹp vào các khía cạnh công cụ/kỹ thuật dạy học).
- Đo lường quá trình học tập sử dụng các tiêu chí đánh giá hạn hẹp và đặc biệt, quá lệ thuộc vào các phương pháp kiểm tra - khảo thí chuẩn hóa (thường không

¹¹ Colclough, C.1993.*Ai nên học để trả phí? Đánh giá tiếp cận chính sách giáo dục*, Colclough, C và Manor, J (eds). *Các quốc gia hay các thị trường?*. Tranh luận về Phát triển các Chính sách, NXB Đại học Oxford, Oxford.

¹² Rizvi, F và Lingard, B.2006. *Toàn cầu hóa và thay đổi tự nhiên trong hoạt động giáo dục khối OECD*. Lauder, H Brown, P.Dillabough, J và Halsey, A.H (eds). *Giáo dục, Toàn cầu hóa và thay đổi xã hội*, Oxford, NXB Đại học Oxford, Robertson, S.L.2005. *Viễn cảnh giáo dục trong tương lai: kinh tế toàn cầu và những thách thức trong hệ thống giáo dục*, *Giáo dục so sánh*, 41:2. Trg.151-70

¹³ *Phân tích ảnh hưởng của tiếp cận “định hướng thị trường” trong chính sách giáo dục và giáo viên*, xem ví dụ: Vongalis, A, 2004. *Chính sách Giáo dục toàn cầu trực tiếp: Ảnh hưởng đến giáo viên ở phương Bắc và phương Nam*. *Tạp chí Giáo dục Quốc tế*. 5(4), trg. 488 - 501

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

giải thích được quá trình học tập của những người học không làm bài kiểm tra (tốt) - điều này được thảo luận kỹ hơn trong Tài liệu hướng dẫn tuyên truyền 5 về *Phương pháp*.

- Coi giáo dục như một phương tiện chủ yếu để đạt được lợi ích kinh tế, hơn là đánh giá cao và thúc đẩy lợi ích xã hội tiềm năng của giáo dục.
- Không nhận ra giá trị (và khả năng biến chuyển) của giáo dục đối với người học mà bị coi rằng giáo dục không mang lại lợi ích kinh tế rõ ràng cho xã hội (Ví dụ: vì cho rằng người học có nhu cầu đặc biệt sinh ra không phải để dành cho những công việc đòi hỏi tay nghề cao/được trả lương hậu hĩnh, hoặc không được coi là có một vai trò rõ ràng gì trong tương lai để đóng góp cho nền kinh tế quốc gia).

Ngoài ra, chính sách giáo dục không thể được nhìn nhận một cách biệt lập với các lĩnh vực chính sách khác bao gồm cả chính sách kinh tế. Chính sách kinh tế nào khiến nguồn ngân sách dành cho giáo dục và các dịch vụ xã hội khác (như y tế) bị eo hẹp sẽ phản tác dụng hòa nhập về mặt xã hội và giáo dục. Mặc dù giáo dục hòa nhập không chỉ phụ thuộc vào nguồn lực và tài chính (các trường và cộng đồng được phân bổ nguồn lực tài chính eo hẹp có khi lại mang tính chất hòa nhập cao). Những chính phủ ít ưu tiên ngân sách cho giáo dục thường phải loay hoay trong việc hỗ trợ công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và môi trường dạy học chất lượng cao (nơi hỗ trợ tốt nhất khả năng gia nhập, tham gia và thành tích trong công tác giáo dục cho tất cả mọi người học).

Những câu hỏi các bạn có thể đặt ra để phân tích tình hình trong bối cảnh của mình trước khi bắt tay vào quá trình tuyên truyền:

- Tác động của chính sách kinh tế - xã hội đến giáo dục là gì? Liệu có những chính sách nào làm tăng trách nhiệm giải trình, cạnh tranh và chủ nghĩa cá nhân quá nhiều và làm mất đi sự hợp tác, gắn kết và hòa nhập trong giáo dục không?
- Ở đất nước các bạn, phương thức cấp kinh phí cho công tác giáo dục hòa nhập và đào tạo giáo viên hiện nay cụ thể là gì? Liệu ngân sách dành cho giáo dục có phản ánh những vấn đề chưa ủng hộ cho công tác hòa nhập của xã hội và giáo dục không?
- Làm thế nào để các nhà hoạch định chính sách trong và ngoài cơ sở của các bạn có thể được hỗ trợ để xây dựng các chính sách giáo dục (và kinh tế có liên quan) mang tính toàn diện hơn phương pháp tiếp cận giáo dục chỉ đơn thuần

“theo định hướng thị trường”, phù hợp với thực tiễn và lí luận theo các nguyên tắc cơ bản của giáo dục hoà nhập?

- Làm thế nào các bạn có thể phản đối các chính sách giáo dục (và kinh tế có liên quan) không công bằng và thiếu tính hòa nhập? Các bạn có thể tiếp cận những mạng lưới hỗ trợ nào để hỗ trợ mình trong quá trình này?

Những mục đích tuyên truyền

Thông điệp tuyên truyền chính sách 9

"Các chính sách giáo dục quốc gia nên được bắt nguồn từ ý tưởng coi giáo dục là một việc mang lại lợi ích cộng đồng chung và không nên được suy ra từ phương pháp tiếp cận "theo định hướng thị trường". Sự quản lý và chi tiêu ngân sách (ở cấp quốc gia, tỉnh/thành và địa phương) nên phản ánh điều này".

Giáo dục hoà nhập được xây dựng trên ý tưởng coi giáo dục là một quyền con người cơ bản, là một việc có lợi ích chung. Các chính sách giáo dục và chính sách kinh tế có liên quan nên ủng hộ ý tưởng này để phát triển hệ thống giáo dục hoà nhập toàn diện và sâu sắc.

Những nhà hoạch định chính sách cấp quốc gia và cấp tỉnh thành, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, các giáo viên và các nhà trường cần được khuyến khích và hỗ trợ để cùng nhau làm việc cộng tác nhằm phát huy ý tưởng này và giải quyết những thách thức của giáo dục hoà nhập - chính sách ở tất cả các cấp cần phát huy các phương pháp tiếp cận hợp tác như vậy. Hợp tác ở đây, cũng bao gồm các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, làm việc cùng với công đoàn giáo viên (ở những nước tồn tại các công đoàn như vậy), và các tổ chức liên chính phủ (ví dụ như UNESCO, UNICEF, Ngân hàng Thế giới,...) và các tổ chức phi chính phủ hướng đến giáo dục để thúc đẩy giáo dục hoà nhập.

Việc cấp kinh phí thích hợp cho giáo dục là rất quan trọng, cũng như nguồn kinh phí cụ thể hơn cho công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập liên quan đến:

- Hỗ trợ các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên để có tính chất hòa nhập hơn trong việc tuyển sinh và hỗ trợ người học, sinh viên là người khuyết tật, người dân tộc và có ngôn ngữ dân tộc thiểu số, là các em từ các vùng xa xôi hẻo lánh,... Các kế hoạch chi tiêu dành cho các nhóm người có hoàn cảnh bất lợi,

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

khó khăn cụ thể (ví dụ như những người khuyết tật, người nghèo, người dân tộc thiểu số, người dân sống ở vùng sâu vùng xa,...) được dùng để tăng cường công tác hòa nhập xã hội và giáo dục nói chung.

- Hỗ trợ sự hợp tác giữa các chương trình đào tạo giáo viên không chính quy có tiềm năng và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên chính quy chính thống.
- Thúc đẩy nét văn hóa cho nghề sư phạm, trong đó bao gồm quyền tiếp cận các cơ hội phát triển chuyên môn không ngừng và được trả lương tốt hơn.

Làm thế nào để nói rằng công tác tuyên truyền có tác động tích cực

Tài liệu hướng dẫn tuyên truyền 1 đã nhấn mạnh rằng khi lập kế hoạch tuyên truyền các bạn cũng sẽ xây dựng các chỉ số để giúp các bạn theo dõi quá trình và những tác động của những việc các bạn đã làm. Các chỉ số các bạn tạo ra sẽ phụ thuộc vào những chi tiết về mục tiêu tuyên truyền của các bạn. Các chỉ số, giống như kế hoạch, cần được xây dựng suốt cả quá trình có sự tham gia của nhiều liên đới khác.

Các mục sau đây nêu ra một số chỉ số có thể có. Công cuộc tuyên truyền để kêu gọi cải thiện chính sách, để chuẩn bị tiến hành tốt hơn giáo dục hòa nhập ở Bộ và các cơ quan ngang Bộ, các Sở và Phòng Giáo dục và Đào tạo, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và các trường học, có thể được coi là hiệu quả nếu:

- Các chính sách giáo dục hòa nhập cấp quốc tế, quốc gia và địa phương có sự đồng bộ và các bên liên quan trong Bộ và các cơ quan ngang Bộ, các Sở và Phòng giáo dục, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và các trường học đều nhận thức được những chính sách này và việc ứng dụng chính sách này trong thực tiễn.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo cùng các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên làm việc với nhau theo các chính sách đảm bảo công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên mang tính hòa nhập.
- Các quy trình xây dựng và đánh giá chính sách giáo dục (và chính sách có liên quan) giải quyết cụ thể vấn đề giáo dục hòa nhập bên trong và thông qua công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo và các Bộ liên quan khác của chính phủ (ví dụ như Bộ Y tế, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, Bộ Tài chính) có thể cùng thể hiện một tầm nhìn chung và sự hiểu biết chung về giáo dục hòa nhập và các phương pháp tiếp cận hợp tác, liên ngành đối với giáo dục hòa nhập, cả hai đều liên quan đến học liệu và thực tiễn về chính sách.

- Quá trình đánh giá, xây dựng, và thực thi chính sách giáo dục hoà nhập liên quan đến sự phối hợp giữa các Bộ, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, các Sở giáo dục và Phòng Giáo dục và Đào tạo và các tổ chức phi chính phủ và liên chính phủ.
- Những nhà hoạch định chính sách và những người thực thi chính sách nâng cao sự hiểu biết chung về các vấn đề và những thách thức phải đối mặt trong quá trình thực thi chính sách cũng như các chiến lược rõ ràng để giải quyết những vấn đề này.
- Các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên khác nhau có thể chứng minh rằng họ có chung các khái niệm, phương pháp sư phạm và thực tiễn giống nhau về giáo dục hoà nhập. Những dữ liệu như vậy có thể được thu thập thông qua nghiên cứu so sánh giữa các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, sử dụng các phương pháp như quan sát, điều tra và phỏng vấn với người dạy và người học.
- Các chính sách giáo dục hỗ trợ sự tham gia tích cực của các bên liên quan (Ví dụ thực tế ở Việt Nam: cộng đồng nhà trường) vào công tác giáo dục, bao gồm cả đào tạo giáo viên.
- Các bên liên quan đến giáo dục địa phương cần được thu hút để tham gia vào quá trình hiểu biết, thích ứng và phát triển các chính sách giáo dục.
- Cần hiểu rằng các phương pháp tiếp cận giáo dục “theo định hướng thị trường” chỉ coi giáo dục về mặt kinh tế sẽ làm phản tác dụng hòa nhập thực sự về mặt xã hội và giáo dục.
- Giáo dục cần được trang bị tốt về nguồn lực và tài chính ở tất cả các cấp trong hệ thống giáo dục.

Phụ lục

Trong bảng này, chúng tôi gợi ý các mục tiêu có thể có cho mỗi thông điệp tuyên truyền như đã đề cập trong những thách thức trên. Ngoài ra còn có khoảng trống để các bạn có thể đưa vào các ý tưởng về những phương pháp và phương tiện tuyên truyền có thể sử dụng để truyền tải những thông điệp theo bối cảnh riêng, các bạn nên hướng đến mục đích xây dựng những ý tưởng thông qua tham khảo các đồng nghiệp và các bên liên quan khác. Những lời khuyên khác về quá trình tuyên truyền, và về phương pháp/phương tiện truyền thông có thể tìm thấy trong *Tài liệu hướng dẫn tuyên truyền 1*.

Thông điệp tuyên truyền là gì?	Ai cần nghe thông điệp này?	Làm thế nào truyền tải được thông điệp này theo bối cảnh riêng của các bạn?
<p><i>"Cần có nhận thức tốt hơn về các chính sách hiện hành về giáo dục hoà nhập và cần có sự đồng bộ hơn trong các chính sách ở cấp quốc tế, quốc gia và địa phương."</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cán bộ của Bộ Giáo dục và Đào tạo • Cán bộ ngành giáo dục của tỉnh thành/địa phương • Hiệu trưởng các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên • Giảng viên • Sinh viên sư phạm và học viên • Các tổ chức cộng đồng và phi chính phủ 	
<p><i>"Bộ Giáo dục và Đào tạo và các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên cần phải đánh giá và đồng bộ các chính sách - và xây dựng các chính sách mới khi cần thiết - để ủng hộ phương pháp tiếp cận giáo dục hòa nhập toàn diện bên trong và thông qua công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên".</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cán bộ của Bộ Giáo dục và Đào tạo • Hiệu trưởng các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên • Giảng viên 	
<p><i>"Các quá trình đánh giá, đồng nhất và xây dựng chính sách cần phải giải quyết các vấn đề về giáo dục hoà nhập cụ thể đối với công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên."</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cán bộ của Bộ Giáo dục và Đào tạo • Hiệu trưởng các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên • Giảng viên 	

<p><i>"Bộ Giáo dục và Đào tạo cần có các chiến lược rõ ràng, trong đó trách nhiệm về giáo dục hòa nhập được phân chia ở nhiều bộ phận của Bộ cùng với sự tham gia của các bộ khác ngoài giáo dục."</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Các cán bộ của các Bộ ngành khác có liên quan (Bộ Y tế, Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội, Hội Liên hiệp phụ nữ, Bộ Tài chính) 	
<p><i>"Hướng tiếp cận giáo dục hòa nhập hiệu quả phụ thuộc vào sự phối hợp mạnh mẽ và bền vững giữa Bộ Giáo dục và Đào tạo, các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên và các tổ chức phi chính phủ/liên chính phủ."</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cán bộ của Bộ Giáo dục và Đào tạo • Hiệu trưởng các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên • Cán bộ của các tổ chức cộng đồng và phi chính phủ 	
<p><i>"Những nhà hoạch định chính sách và những người thực thi chính sách cần phải cùng làm việc với nhau để tăng cường hiểu biết chung về các vấn đề và những thách thức trong quá trình thực thi chính sách giáo dục hoà nhập và phát triển các chiến lược rõ ràng để giải quyết chúng."</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cán bộ của Bộ Giáo dục và Đào tạo • Hiệu trưởng các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên • Cán bộ của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên • Cán bộ của các tổ chức cộng đồng và phi chính phủ 	
<p><i>"Các chính sách giáo dục cần ủng hộ sự tham gia tích cực của các bên liên quan đến giáo dục địa phương vào công tác giáo dục, trong đó có công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên."</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cán bộ của Bộ Giáo dục và Đào tạo • Hiệu trưởng các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên • Cán bộ của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên • Các bên liên quan đến giáo dục địa phương gồm có các 	

Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập: *Chính sách*

	thành viên trong cộng đồng nhà trường	
<i>"Các bên liên quan đến giáo dục tại địa phương cần phải được tham gia vào các quá trình hiểu biết, thích ứng và xây dựng các chính sách giáo dục."</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Cán bộ của Bộ Giáo dục và Đào tạo • Hiệu trưởng các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên • Giảng viên 	
<i>"Các chính sách giáo dục quốc gia nên được bắt nguồn từ ý tưởng coi giáo dục là một việc mang lại lợi ích cộng đồng chung và không nên được suy ra từ phương pháp tiếp cận "theo định hướng thị trường". Sự quản lý và chi tiêu ngân sách (ở cấp quốc gia, tỉnh/thành và địa phương) nên phản ánh điều này."</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Cán bộ của Bộ Giáo dục và Đào tạo • Các Sở/Phòng/Ban giáo dục cấp tỉnh thành và địa phương • Hiệu trưởng các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng giáo viên 	

“Tăng cường công tác đào tạo - bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập” là một bộ tài liệu hướng dẫn tuyên truyền gồm 5 tập

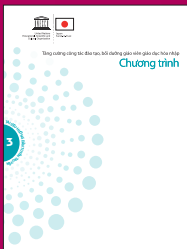
Tập 1: Giới thiệu

Tập 1 giới thiệu về bối cảnh và nền tảng xây dựng bộ tài liệu hướng dẫn. Tập này giới thiệu công tác đào tạo – bồi dưỡng giáo viên giáo dục hòa nhập và xác định nội dung tuyên truyền sao cho hiệu quả, ai tiến hành tuyên truyền và cách tiến hành tuyên truyền. Tập này giới thiệu tổng quan về các tập còn lại: Chính sách, Chương trình, Học liệu, và Phương pháp.

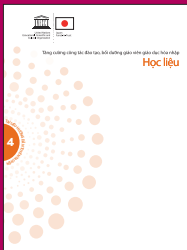
Tập 2: Chính sách

Tập 2 tập trung vào những thách thức và rào cản trong lĩnh vực chính sách đào tạo và bồi dưỡng giáo viên. Nó còn đưa ra các chiến lược và giải pháp giúp các cơ sở đào tạo giáo viên, bộ giáo dục và các liên đới giáo dục quan trọng khác có thể tiến hành tuyên truyền và ủng hộ việc điều chỉnh, xây dựng và thực hiện các chính sách giáo dục hòa nhập.

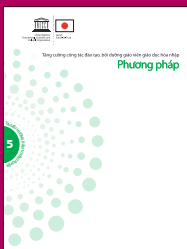
Tập 3: Chương trình

Tập 3 tập trung vào những thách thức và rào cản trong lĩnh vực chương trình đào tạo giáo viên chính quy. Nó còn đưa ra các chiến lược và giải pháp giúp các cơ sở đào tạo giáo viên, bộ giáo dục và các liên đới giáo dục quan trọng khác có thể tiến hành tuyên truyền và ủng hộ việc điều chỉnh, xây dựng và thực hiện các chương trình hòa nhập.

Tập 4: Học liệu

Tập 4 tập trung vào những thách thức và rào cản trong lĩnh vực học liệu dạy học được sử dụng trong công tác đào tạo và bồi dưỡng giáo viên. Nó còn đưa ra các chiến lược và giải pháp giúp các cơ sở đào tạo giáo viên, bộ giáo dục và các liên đới giáo dục quan trọng khác có thể tiến hành tuyên truyền và ủng hộ việc điều chỉnh, xây dựng và thực hiện các học liệu dạy học hòa nhập.

Tập 5: Phương pháp

Tập 5 tập trung vào những thách thức và rào cản trong lĩnh vực phương pháp đào tạo và bồi dưỡng giáo viên. Nó còn đưa ra các chiến lược và giải pháp giúp các cơ sở đào tạo giáo viên, bộ giáo dục và các liên đới giáo dục quan trọng khác có thể tiến hành tuyên truyền và ủng hộ việc điều chỉnh, xây dựng và thực hiện các phương pháp dạy.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

UNESCO Bangkok
Asia and Pacific Regional Bureau for Education

Mom Luang Pin Malakul Centenary Building
920 Sukhumvit Road, Prakanong, Klongtoey
Bangkok 10110, Thailand
E-mail: appeal.bgk@unesco.org
Website: www.unesco.org/bangkok
Tel: +66-2-3910577 Fax: +66-2-3910866

